

ES PEDRIS LLARG

Núm. 66
Desembre
2003

Revista Municipal d'Informació i Cultura

BEGUR/ESCLANYÀ

**Carmen Amaya
ja té el seu lloc
a Begur**

Revista Municipal
d'Informació i Cultura

Núm. 66
Desembre 2003

Edició:

Ajuntament de Begur

Redacció:

Arxiu Històric Municipal
Bonaventura Carreras, 11
17255 Begur

Telèfon: 972 62 43 05

E-mail: arxiunicipal@begur.org

www.begur.org

Col·laboració:

Diputació de Girona

Serveis gràfics:

Imatge i Lletra, s.l.

Impressió:

Impremta Palé, SAL

Clavé, 35 - Palafrugell

Dipòsit legal:

Gi - 802 - 1987

Els conceptes i les opinions sostinguts en els articles signats que apareixen en **ES PEDRÍS LLARG** no representen necessàriament l'opinió d'aquesta revista.

Recordem que les pàgines d'**ES PEDRÍS LLARG** són obertes a tothom. Qualsevol persona que vulgui emetre llur opinió o col·laborar en la revista ha de lliurar els originals a la Redacció, fent-hi constar les seves dades personals i el seu telèfon, sense que això suposi cap compromís de publicació dels articles que no s'hagin sol·licitat expressament.

Alcaldia

El nou Pla d'ordenació urbanística de Begur

Finalment el passat dilluns dia 10 de novembre de 2003 va sortir publicat el nou Pla d'ordenació urbanística municipal. Ha estat un llarg període treballant per fer realitat aquest document clau per al futur desenvolupament del municipi. Aquest nou pla és una eina imprescindible perquè el poble creixi d'una forma sostenible i amb un ordenament lògic i raonable.

Ja queda molt lluny aquell principi de l'any 1999, en què la Generalitat ens va suggerir que davant de la importància de les modificacions que s'havien plantejat era millor una revisió global del pla d'ordenació de Begur. Des de llavors han estat quasi quatre anys de treball amb reunions amb aquelles persones que es veien afectades per les noves propostes, al temps que s'encarregava al gabinet d'arquitectes de Sant Cugat del Vallès Interlands la redacció del nou Pla general d'ordenació de Begur. Un nou entrebanc es va produir quan un cop llest ens vàrem veure en l'obligació d'adaptar-lo a la nova Llei d'urbanisme de Catalunya.

El resultat final cal dir que ha estat magnífic. Ha estat el primer Pla d'ordenació que s'aprova a Catalunya amb la nova Llei d'urbanisme, aprovat sense pràcticament cap esmena, elogiat per molts tècnics i entitats, sense protestes dels col·lectius ecologistes: podem estar orgullosos del treball portat a terme. És una feina que no es veu, però d'una gran importància per al futur de Begur, i vull aprofitar aquest editorial per felicitar els tècnics d'Interlands i el regidor d'urbanisme, Joan Català, per l'encert i la dedicació que han fet possible aquest nou Pla d'ordenació urbanística municipal de Begur.

En nom de tots els regidors del grup municipal de CiU, el desig que passeu aquestes entranyables festes amb pau i tranquil·litat, alhora que us desitgem un venturós 2004, tot esperant que aquesta pau arribi a tots els racons de la Terra.

CARLES ARNAU i FERRER
Alcalde

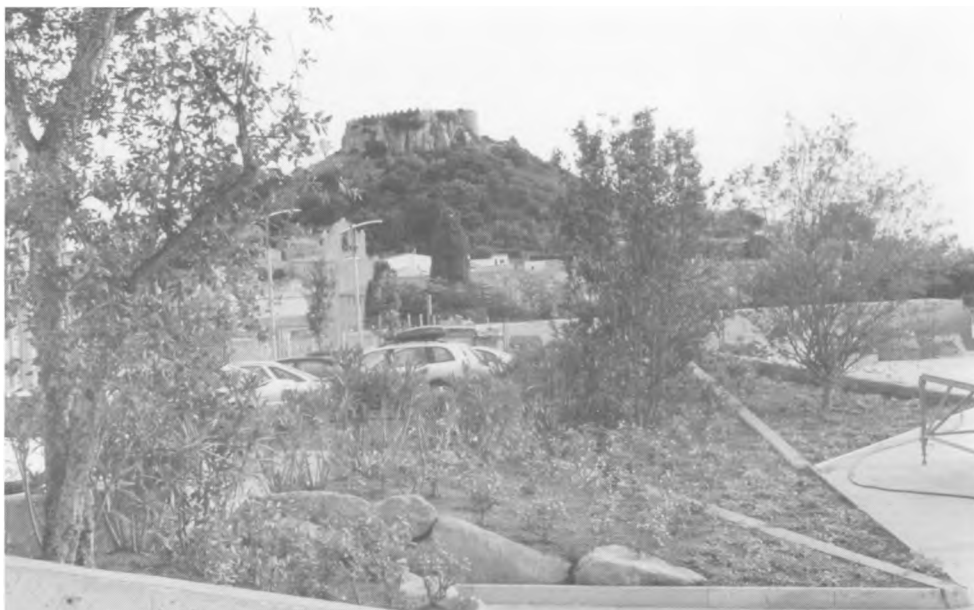

Foto: Carreras.

Extracte d'acords

Comissió de Govern 23/09/03

- Es contracta l'empresa Jospet Indesit, SL per a la impermeabilització del sostre del pavelló (10.198 €).

- Vista la inspecció a càrrec del Servei de Costes a les cales de Platja Fonda i Illa Roja sobre perills de desprendiments, s'acorda sol·licitar un estudi de riscos per procedir a l'adopció de les mesures necessàries abans de la propera temporada d'estiu.

Comissió de Govern 30/09/03

- Amb la intenció de millorar en la prevenció i extinció d'incendis, i atenent un informe de bombers, s'aprova el pressupost presentat per l'empresa Germans Cañet-Xirgu per a l'arranjament de 16 camins forestals (3,60 €/m. lineal)

Ple 30/09/03

- S'aproven per unanimitat les noves Ordenances Fiscals dels impostos i taxes per al 2004.

Comissió de Govern 14/10/03

- Es contracta l'empresa Ingesco per al servei de verificació del parallamps existent a l'església de Begur (1.711 €).

Ple 15/10/03

- S'acorda per majoria adjudicar a l'empresa Floret, SL l'execució de l'obra d'ordenació del Parc de l'Arbreda pel preu de 853.083 €.

- S'aprova per unanimitat adjudicar la prestació del servei de transports (escolar, esportiu, a platges i a piscina) a l'empresa Sarfa SL.

- S'aprova per unanimitat el conveni amb Incasol per a la construcció d'habitatges de protecció oficial en règim de lloguer a la finca de la caserna de la Guàrdia Civil.

- S'aproven per majoria les noves tarifes de venda d'aigua, segons memòria i estudi econòmic presentat, condicionant la seva efectivitat al fet que siguin aprovades per la Comissió de Preus de Catalunya.

Eleccions al Parlament de Catalunya Resultats de Begur

Any	Cens	Vots	Abst.	Nuls	Bl.
2003	2.631	1.844	29,91	3	6
1999	2.506	1.722	31,28	5	14
Llista	Vots 03	Vots 99	% 03	% 99	
CiU	761	853	41,27	49,54	
PSC-CC	599	641	32,48	37,22	
ERC	256	107	13,88	6,21	
PP	116	80	6,29	4,65	
ICV-EA	76	0	4,12	0,00	
Altres	17	22	0,92	1,28	

ATENCIÓ AL PÚBLIC DE L'ALCALDIA I REGIDORIES

Alcaldia: **Carles Arnau**
Governació / Obres i Serveis
Matí: De dilluns a divendres de 9 a 2

1r tinent d'alcalde: **Joan Català**
Urbanisme / Medi Ambient / Consell Municipal d'Esclanyà
Matí: De dilluns a divendres de 10 a 2
Tarda: Dimecres, de 6 a 8 (Esclanyà)

2n tinent d'alcalde: **Francisco Vadillo**
Esports / Festes / Gent Gran
Tarda: Dimarts de 6 a 8

3r tinent d'alcalde: **Rosa Pérez**
Ensenyament / Serveis Socials / Comerç
Tarda: Dimarts de 6 a 8

Regidoria d'Hisenda / Cultura / Joventut / Ràdio i Cinema: **Joan Loureiro**
Tarda: Dimarts de 6 a 8 (Escoles Velles)

Regidoria de Sanitat / Activitats al Casino i Esclanyà: **Neus Martínez**
Tarda: Dimarts de 7 a 8 (Begur)
Dijous de 4 a 5 (Esclanyà)

Regidoria de Platges i Serveis de neteja: **Joan Garcia**
Matí: Dilluns i dijous de 12 a 1

Regidoria de Turisme: **Clara Dato**
Matí: Dimarts d'11 a 1 (Oficina de Turisme)

Grup Municipal Socialista
Tarda: Dimarts de 6 a 8
Horari d'estiu: Dimarts de 10 a 12 matí.

Nota: Es recomana concertar l'hora de visita amb antelació.

Seguretat

POLICIA LOCAL 972 62 42 00
972 62 34 78

MOSSOS D'ESQUADRA 088

INFORMACIÓ GENERAL 112
(Àmbit tot Catalunya)

Pressupost exercici 2004

Despeses

Cap. Descripció	Euros
1 Despeses de personal	1.987.500,00 €
2 Despeses en béns corrents i serveis	2.515.900,00 €
3 Despeses financeres	77.000,00 €
4 Transferències corrents	106.840,00 €
6 Inversions reals	2.884.760,00 €
7 Transferències de capital	0,00 €
8 Actius financers	0,00 €
9 Passius financers	293.000,00 €
Total	7.865.000,00 €

Ingressos

Cap. Descripció	Euros
1 Impostos directes	2.670.000,00 €
2 Impostos indirectes	170.000,00 €
3 Taxes i altres ingressos	2.801.000,00 €
4 Transferències corrents	801.000,00 €
5 Ingressos patrimonials	13.000,00 €
6 Alienació d'inversions reals	850.000,00 €
7 Transferències de capital	0,00 €
8 Actius financers	0,00 €
9 Passius financers	560.000,00 €
Total	7.865.000,00 €

Fotomuntatge del parc de l'Arbreda.

Les inversions més significatives per a l'any 2004 són les que esmentem a continuació:

Pla d'Acció Local a la Sostenibilitat	50.000,00 €
Millores Urbanització Residencial Begur	620.000,00 €
Actuació parc l'Arbreda	420.000,00 €
Millora infraestructura Esclanyà	200.000,00 €
Enllumenat públic Urbanització Sa Punta	225.000,00 €
Millores edifici Casa de la Vila	225.000,00 €
Deixalleria Municipal	150.000,00 €
Clavegueram Sa Fontansa	130.000,00 €
Obertura i recuperació de camins forestals	20.000,00 €

Millores al municipi

1: Nous jocs infantils a l'escola Dr. Arruga

2: Nous aparcaments al barri Sant Josep

3: Remodelació del camí de ronda de Sa Riera a l'Illa Roja. Obra realitzada pel Ministeri de Medi Ambient.

Xerrada sobre l'osteoporosi

La menopausa és una etapa de la vida de la dona en què es produeixen una sèrie de canvis en el sistema hormonal. Això fa que algunes dones pateixin la disminució de la densitat de l'os (qualitat i quantitat), la qual cosa a la llarga afavorirà l'aparició d'osteoporosi i possibles fractures.

La Regidoria de Sanitat posa en marxa el Programa de Detecció Precoç de l'Osteoporosi, que constarà de dues parts:

1.- Destinataris: la conferència i la prova mèdica van dirigides a les dones de 45 a 75 anys, però pot ser d'interès per a totes les dones, independentment de la seva edat.

2.- Conferència informativa a càrrec del Dr. Ullés, reumatòleg, que tractarà sobre la "Prevenició, diagnòsi i tractament de l'osteoporosi en la menopausa".
Tindrà lloc al Casino Cultural el proper dimecres 21 de gener a les 20,30 hores, i al Local Polivalent d'Esclanyà, dijous 22 de gener a les 19,30 hores.

3.- Prova mèdica especialitzada: consistent en la prova diagnòstica "Densitat òssia", per valorar la densitat de la massa òssia. Aquesta prova és voluntària i es fa als dits de la mà a través d'ultrasons. No és dolorosa ni comporta cap mena de risc. La mateixa prova es repetirà al cap d'un any per poder fer-ne un seguiment. El preu de la prova serà de 14 euros.

NEUS MARTÍNEZ
Regidora de Sanitat

L'escultura de Carmen Amaya

La identificació de Carmen Amaya amb el poble de Begur es va produir des del primer moment que l'artista va posar els peus a la nostra vila. Només cal recordar el festival benèfic que la *bailaora* va dur a terme per recaptar fons i destinar-los a la il·luminació elèctrica del castell. També cal esmentar el suport que va donar al futbol local i la seva aparició en diferents actes públics.

Begur, doncs, li va correspondre amb afecte: la va nomenar filla adoptiva i li dedicà un passeig. Però fou especialment durant el seu enterrament que els begurencs, acudint-hi de forma massiva, van mostrar amb més èmfasi

l'estima que sentien per l'artista i per la persona de Carmen Amaya.

Avui, 40 anys després de la seva mort, el poble de Begur no l'oblida i

continua mostrant-li el seu afecte. És per això que la renovada plaça Forgas acull una escultura de la gran *bailaora*. Val a dir que la instal·lació de l'escultura en aquell indret no és casual, ja que fou precisament al recinte de l'antiga fàbrica Forgas on Carmen Amaya va oferir un dels seus darrers espectacles.

L'esmentada escultura, obra de Francesc Palop, fa 2,30 metres d'alçada i evoca Carmen Amaya ballant amb els braços enlairats i vestida d'home, vestimenta que va lluir per darrera vegada a Begur l'agost de 1963 amb motiu de la inauguració de la il·luminació del castell, només tres mesos abans de la seva mort.

Registre civil

Naixements en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'1-07-2003 i el 30-09-2003

Data	Nounat/ada	Fill/a de:
08/07/2003	Marta Martínez Simón	Jordi Martínez Sánchez
18/07/2003	Marina Vergoñós Aguilera	Jordi Vergoñós Molero
22/07/2003	Cristian Carvalho Alvarado	Armando Carvalho Da Cunha
31/07/2003	Daniel Ruiz Betlej	Faustino Ruiz rubio
10/08/2003	Nicolás Martín Costa	Pedro Martín Llamas
17/08/2003	Alvaro Ramírez Sánchez	Francisco Ramírez Barba
21/08/2003	Bruno Magrí Thorndike	Joaquim Magrí Renom
26/08/2003	Matías Perez Gou	Jorge Pérez García
15/09/2003	Nil Gironés Alonso	Carlos Gironés Alonso
23/09/2003	Nil Socias Noya	Mary Sol Socias Noya

Defuncions i enterraments en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'1-07-2003 i el 30-09-2003

Nom	Data	Municipi de l'òbit
Maria Romani Bas	28/07/2003	BEGUR
Pedro Echevarria Martorell	05/08/2003	BEGUR
Lluís Miró Plaja	19/08/2003	GIRONA
Jorge Tortras Ribas	22/08/2003	BEGUR
Juana Cortada Roca	22/08/2003	PALAMÓS
Francisco Pérez Martínez	08/09/2003	GIRONA
Pierre Roland Zimmermann	15/09/2003	BEGUR
José Aparici Gual	20/09/2003	PALAFRUGELL

Casaments celebrats en el municipi de Begur durant el període comprès entre l'1-07-2003 i el 30-09-2003

Nom del nuvi	Nom de la núvia	Data celebració casament
Alejandro Pi Laib	Irene Patiño Delgado	05/09/2003
José Antonio Quiñones Úbeda	Olga María Hidalgo Sáez	06/09/2003
Santiago Eguiragaray Gómez-Martínez	María Isabel Pagés López	06/09/2003
Juan Figueras Pabón	Elena Sais Lorente	20/09/2003
José Antonio Herrero Pellicer	Ana María López Cañas	20/09/2003
Miquel Darnés Mont	Maria Aranzazu	
	Letamendi Palomeras	20/09/2003
Jorge Morillas Cabrerizo	Guadalupe Fernández Mascort	27/09/2003

La nit dels amants del cinema

Un, dos tres..., els llums de la sala s'apaguen, el silenci es fa present, els ulls atents a la pantalla, i comença la sessió.

Veure bon cinema, escoltar la pel·lícula, qüestionar-la, discutir-la... en definitiva, veure, gaudir i aprendre. Sortim satisfets de la sala. Oh! Sorpresa! Un pica-pica i una copa de cava. Cada cop m'agrada més el cine.

A Begur tenim una magnífica sala, ben equipada, amb una sonoritat increïble, bones butaques, bons films tot l'any. I ara, a més tenim un cicle especial per als amants del cinema.

Castanyada popular

Un any més el dia 1 de novembre es va celebrar la Castanyada Popular a la plaça Lluís Esteva i Cruañas, acompanyat d'una audició de sardanes per la

Guillem Terribas al Casino de Begur.

Foto: Carreras.

La cita és el primer divendres de cada mes. S'oferirà una bona pel·lícula i hi haurà una persona convidada que conduirà un col·loqui entre els assistents. I no oblidem la copa de cava al final.

Cobla Baix Empordà. Des d'aquí agraïm la col·laboració de l'Associació de Mares i Pares de l'Escola Dr. Arruga de Begur i destaquem l'afluència de gent, que un cop més ha fet que tingui l'èxit esperat.

Moltes gràcies a tots per la vostra col·laboració.

L'estrena va ser el passat dia 7 de novembre, i per a l'ocasió es va triar *Soldados de Salamina*. El conegut llibreter Guillem Terribas (Llibreria 22 de Girona) va ser el personatge convidat que ens va comentar, explicar i il·lustrar sobre la pel·lícula. El nombrós públic que va assistir a l'estrena del cicle va gaudir d'una nit completa. El cinema ens enriqueix i aquest cicle promet molt. Esperem que per als amants sigui una història d'amor amb un final de pel·lícula!

Fins al primer divendres de desembre!

The End

JOAN MANUEL LOUREIRO VALL
Regidor de Cultura

Activitats a Esclanyà

Com ja es tradició, el passat dissabte 1 de novembre el poble d'Esclanyà va celebrar el dia de la castanyada. Vam rebre la visita especial de la castanyera Tana, que va explicar als més petits un munt de contes de tardor i els va fer passar una bona estona amb divertits jocs. Quan la comissió de festes

va tenir les castanyes a punt, tothom en va poder menjar, acompanyades d'una mica de garnatxa i un tall de coca

Comissió de Festes d'Esclanyà

Activitats del Club Nàutic Aiguablava

El passat mes d'agost el CNA va organitzar diverses activitats adreçades tant a la mainada com als adults.

Durant tres setmanes es va realitzar el cinquè curs de vela per a infants i adults, amb la col·laboració de la Federació Catalana de Vela. En aquesta edició, s'hi van inscriure 66 alumnes, que van navegar amb dos monitors federats fent uns de 5 "picos", i "requero" i un "cadet". El repartiment de premis es va fer el dia 24 d'agost.

També es va organitzar un concurs de pesca amb canya i/o volantí des de barca, amb un màxim de 4 pescadors per embarcació. A les cinc de la tarda

van sortir 11 barques i dues hores més tard arribava l'última. La guanyadora fou la *Nova Ferm* de Ramon Deulofeu. Al repartiment de premis va assistir-hi l'alcalde de Begur, Carles Arnau.

Amb la col·laboració del Club Ses Falugues es va celebrar el segon concurs infantil de dibuix. Van participar-hi 65 nens i nenes d'edats compreses entre el 5 i els 13 anys. Els guanyadors de les diferents categories foren Jezmin Balil, Lucas Casanovas i Montse Deulofeu. L'alcalde de Begur, Carles Arnau, també va prendre part en l'acte de lliurament de premis.

L'Onze de Setembre a Begur i L'Empordà. Àlbum

La vila de Begur celebra des de fa anys la diada nacional catalana amb una dignitat encomiable. Entre els actes culturals i lúdics de l'11 de Setembre d'enguany n'hi va haver un d'especialment significatiu i ben apropiat per a la commemoració: la presentació de *L'Empordà. Àlbum*, un llibre de l'any 1917 del qual s'ha realitzat una edició facsímil per part de l'Institut d'Estudis Empordanesos (de l'Alt Empordà) i l'Institut d'Estudis del Baix Empordà. Aquests dos centres tenen com a funció primordial la publicació d'anuaris d'estudis i altres obres d'investigació sobre les dues comarques empordaneses (ara tenim el nostre Empordà dividit administrativament, de manera força absurda). Estan adherits al Patronat Francesc Eiximenis, que actua com a suport i federació dels centres d'estudis comarcals i és participat principalment per la Diputació de Girona. És la primera vegada que els dos instituts d'estudis de l'Empordà promouen una edició conjunta. L'interès i qualitat d'aquesta primera experiència augura un futur esperançador, obert a altres projectes en comú.

L'Empordà. Àlbum, d'un centenar de pàgines, amb textos literaris d'autors de la comarca i un gran nombre de

Foto: Carreras.

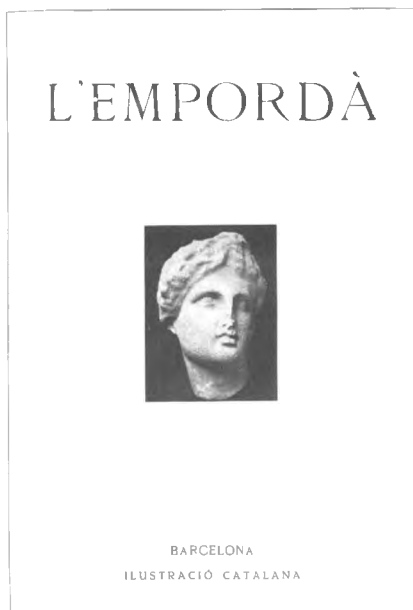
Presentació a Begur de *L'Empordà. L'Àlbum*.

fotografies, actualment havia esdevingut una peça de bibliòfil pràcticament introbable. Va ser editat a Barcelona per *Il·lustració Catalana*, editorial de la revista homònima impulsada pel poeta florallesc Francesc Matheu a les primeres dècades del segle XX. *La Il·lustració Catalana* era una publicació aleshores tècnicament avançada, que donava un especial protagonisme a la imatge.

En l'edició facsímil s'ha aconseguit una fidelitat estricta a l'original en escollir el paper més adequat, el més semblant al de 1917. A més, els dos instituts editors, d'acord amb els seus objectius, han encapçalat el facsímil amb diferents textos de comentari i estudi sobre el llibre, des de diferents perspectives. Són unes aportacions que es van considerar convenients, per no dir imprescindibles, en l'actual edició, i que van ser encomanades a estudiosos coneixedors de l'Empordà, lligats al món dels centres d'estudis comarcals.

Un text de presentació compartit pels presidents dels dos instituts, Eduard Puig i Vayreda, de l'Alt Empordà, i Lluís Pallí i Buxó, del Baix Empordà, inicia el volum. A continuació

hi trobem el treball "Fins on arriba l'Empordà?" del geògraf Albert Compte, amb interessants consideracions sobre els límits de l'Empordà –imprecisos en alguns sectors– i les seves variacions segons els diferents criteris, a través del temps. Segueix el text "*La Il·lustració Catalana* i l'ascensió de la premsa gràfica" de Lluís Costa, el nostre arxiver de Begur i historiador, que situa el paper de la revista i els seus col·laboradors dins el context cultural de la seva època. Inès Padrosa i Gorgot, arxivera del Palau de Peralada, hi escriu sobre "*La fotografia a L'Empordà. Àlbum*", una relació i aproximació als autors –aficionats i professionals– de les prop de 250 fotos que hi apareixen. El lingüista Pep Vila, que té el mèrit d'haver tingut la idea de la publicació, és autor de "*Les col·laboracions literàries a L'Empordà. Àlbum*", uns textos d'autors del país encara de gran prestigi i assegurada pervivència com Víctor Català, Carles Bosch de la Trinxeria, Josep Pous i Pagès, el beguerenc J. Pella i Forgas... i d'altres de força oblidats com Antònia Paler, Sebastià Trullol o el palafrugellenc Vicenç Piera i Prats. Qui signa el present comentari tanca aquest apartat amb "Aspectes del paisatge i del patri-

Josep Pella i Forgas.

moni cultural". Calia glossar ni que fos breument les imatges que figuren al llibre; els canvis enormes que s'han produït al nostre Empordà tal i com ens mostren, a l'àlbum, les velles fotografies dels pobles, els monuments, les activitats quotidianes i festives dels camperols, els pescadors, els obrers... O també, per exemple, les primeres excavacions d'Empúries, quan es descobria aquella "Catalunya grega" que esdevindria un dels fonaments del mite de l'Empordà i alhora un referent del noucentisme.

L'edició facsímil de *L'Empordà. Àlbum* té un atractiu extraordinari des de molts punts de vista. Ens mostra unes imatges de l'Empordà irrecuperables,

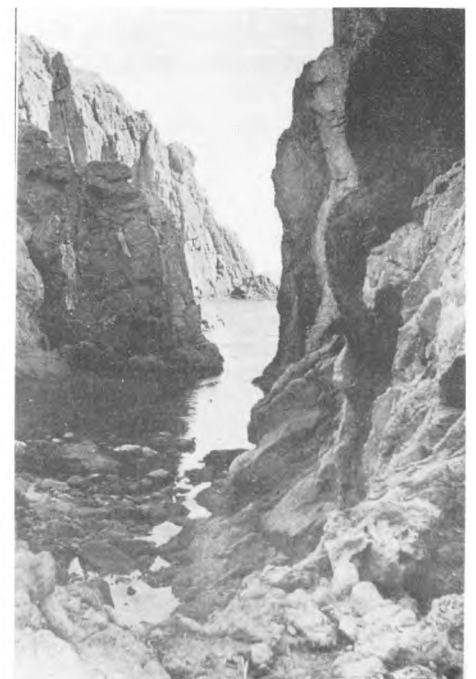
un paisatge idíl·lic, incontaminat, anterior a les brutals degradacions de les darreres dècades d'especulació immobiliària incontrolada, sobretot a la costa i a l'immediat rerepaís. Amb aquest llibre a les mans els que estimem l'Empordà sabrem perfectament contra quins excessos hem de continuar lluitant. Aquesta és, almenys, la meua opinió.

L'11 de Setembre passat, al Centre Cultural Escoles Velles, la presentació de l'edició facsímil de *L'Empordà. Àlbum* va ser un magnífic èxit de públic. Molts dels assistents se n'anaven amb un exemplar sota el braç pel plaer de poder contemplar amb calma les velles imatges, llegir els textos literaris sobre

l'Empordà quasi centenaris i tenir-lo als prestatges de la biblioteca com una veritable joia. Ara el facsímil ja és a punt d'esgotar-se i aquest fet esperona els promotors de l'edició a prosseguir en el camí que s'ha encetat amb tant d'encert. En qualsevol cas, les persones que hi estiguin interessades poden atansar-se a l'Arxiu Municipal de Begur, on encara en resten alguns exemplars a la venda.

JOAN BADIA-HOMS

Vicepresident de l'Institut d'Estudis del Baix Empordà

Que Déu ens guardi l'enteniment

–Ei, Xicu, ¿què li passa, a na Reparada? M'han dit que està molt malament.

–Qui t'ho ha dit això? No li passa res a sa meua dona.

–Tothom en parla ... Tot Begur en va ple... –féu en Jordi.

–Què dius ara! Haurem d'escatir d'on ha sortit aquesta bola.

–Sembla que la cosa ve arran d'un es ulleres que s'ha comprat na Reparada.

–Sí que se n'ha comprat unes. Ses uieres que tenia ja no li anaven bé. Però això no és pas motiu per poder dir que Na Reparada està molt malament –féu en Xicu.

–Diuen que ha perdut el senderi –va aclarir en Jordi.

–Mare de Déu! No hi ha dona més entenimentada en tot Begur! Saps què?, anirem per sa plaça i mirarem de saber què és tot això –féu en Xicu començant a preocupar-se.

En Xicu i en Jordi emprengueren el camí cap a la plaça, però no calgué arribar-hi per tenir la primera notícia d'aquell rumor.

–Ei, Xicu, ¿com està sa teua dona? –va preguntar en Nandu, que passava pel carrer.

–Però què passa, home! D'on ho has tret això? No li passa res a na Reparada.

–Diuen que ha perdut l'enteniment –va afegir en Nandu.

–A veure: explica'ns tot el que sàpigues –li va demanar en Xicu.

–No, no sé pas res mes. És el que

tothom diu pel poble.

–Haurem de preguntar a altra gent –va dir en Jordi.

–Sí, anem cap a sa plaça i preguntem a tothom què hi ha d'això –va dir en Xicu, cada vegada més empipat.

A la plaça hi havia, com sempre, molts de begurencs fent-la petar asseguts en es pedris llarg. Tant bon punt veieren arribar en Xicu i en Jordi, tots es van interessar per les notícies de na Reparada.

–Que no li passa res, a na Reparada! –en Xicu no parava de repetir a uns i altres.

–És que ens han dit que sa teua dona veu àngels...

–Què? Que na Reparada veu els àngels?

En Xicu no se sabia avenir del que tots els seus companys del poble li estaven dient. En Jordi, mentrestant, hi posava cara de circumstàncies i, finalment, va intervenir preguntant als begurencs d'on havien tret tota aquella història d'àngels.

–Jo era a Girona a sa casa que venen uieres i ho vaig sentir –digué un begurenc.

–I què és el que vares sentir? Dignes-m'ho sisplau, que ja començo a estar cansat de sentir històries d'aquesta mena.

–Doncs vaig sentir que el de sa botiga li preguntava a na Reparada si hi veia bé amb ses uieres noves, les que havia comprat uns dies abans, i ella va contestar que sí, que hi veia molt bé, que fins i tot hi veia els àngels. Tothom va quedar

ben compungit en adonar-se que na Reparada havia perdut s'enteniment.

Després de sentir tot això i que tots els altres begurencs d'es pedris llarg ho donaven per ben cert, en Xicu va quedar sense saber què dir. Al cap d'una estona, en Jordi li digué:

–Mira, Xicu, no ens queda altre remei que preguntar a na Reparada què va passar a Girona, a la botiga que va comprar les ulleres.

–Tens raó, Jordi. Anem cap a casa –féu en Xicu.

Trobaren na Reparada estenent la roba i, sense embuts, en Xicu li va preguntar:

–Ja saps que tot Begur diu que has perdut s'enteniment?

–Què dius, ara! Vet aquí perquè fa uns dies que sa gent em mira d'una manera estranya!

Li explicaren tot el que havien parlat a la plaça amb els amics d'es pedris llarg. Finalment, na Reparada digué:

–Ah!, és clar que sí! Els vaig dir que veia “els àngels” perquè amb aquelles uieres ja puc veure es santuari dels Àngels. Anant cap a Girona, a sa carretera, un cop passat la Bisbal es veu es santuari a dalt de sa muntanya. Tu sempre em preguntaves si el veia, i jo et deia que no, ans de tenir les uieres. Però ara sí que el veig.

–Doncs ja pots anar explicant-ho a tothom que trobis pe's carrer, perquè si no et convertiràs en sa boja des possible...

GREVOL

Cultura

Melangia

Cuidant el roser
tot l'hivern,
de mal temps, glaç
i tramuntana.

Per fi ha florit, roses vermelles
vermelles com roselles,
en un camp de blat.

Vermelles com sang que s'escola de la vida,
quan un dia digué
que per difunts, una rosa vermella
em portaria.

Complint aquella promesa
de portar al fossar
la rosa més grossa i vermella
del roserar,

estira el braç
deixa la rosa sobre la llosa
medita uns segons, recorda temps passats,
moren els llavis en una pregària.

Melangia, els seus ulls llagrimegen
tot pensant en el que podrien haver sigut
i que no fou possible.

FRANCESC DE SON MOLAS

Novembre absent

Tinc tots els llibres de Miquel Martí i Pol damunt la taula, tots els llibres que d'ell m'he fet meus, que no són tots els versos que ha escrit, ni els millors poemes que ha publicat, però són els que m'han acompanyat fins ara, són els versos que he omplert amb la meua pròpia existència i que al llarg d'algunes tardors tristes i plujoses, com aquesta d'ara, m'han explicat a mi mateixa.

No puc parlar del poeta com a persona, perquè no el coneixia, ni tan sols puc exposar els secrets i les virtuts de la seva obra literària. Només puc parlar dels seus versos, de l'experiència de viure, expressada amb la paraula més planera, amb ulls de fora cap a dins, des del viure amb la certesa que una tardor s'apropa i s'endurà les fulles de l'estiu i esgrogueirà els colors, i ennuvol·larà la ment.

Recordo ara els hiverns de Girona, mentre estudiava i engolia versos i prosa, i em feria de lletra entre classe i classe. I recordo els primers llibres d'una col·lecció de poesia (Llibres del Mall), fets amb paper gruixut. Havies de separar els fulls amb un tallapapers i, llavors, apareixia el poema:

Quan tenia quinze anys

Quan tenia quinze anys vaig escriure un poema.

Era el temps d'estimar i jo encara era pur.

Us en podria dir gairebé tots els versos perquè llavors encara no pensava en l'angoixa

i d'aquell temps en servo ben vius tots els records.

I ara he estimat, i he sofert, sóc home, i tinc vint-i-set anys i la veu fosca i trista

i voldria oblidar tots els versos que escric.

[...]

*Si esbrineu d'un sol gest el secret dels meus versos, els heu arrabassat la meitat de la vida (1954-1957)

I voldria esborrar el poema que vaig escriure als quinze anys, ajaguda en aquella habitació, on vivia i estudiava, i me'n recordo dels amics que tenia aleshores i dels llibres que llegia i de

les estrelles i les llunes, i sé que tot és allà en aquell poema, com era abans, tan fràgil i tan ingenu, i tinc la certesa que no el podré esborrar.

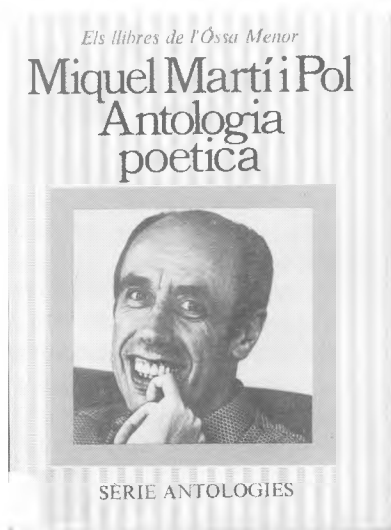
No tot és desar somnis pels calaixos rodejats d'enemics o bé d'objectes que subtilment i astuta ens empresonenen.

Perquè viure és combatre la peresa de cada instant i restablir la fonda dimensió de tota cosa dita, podem amb cada gest guanyar nous àmbits

i amb cada mot acréixer l'esperança.

Serem allò que vulguem ser,
Pels vidres
del ponent encrespat, la llum esclata.

Primer llibre de Bloomsbury (1982)

I a mesura que visc dono sentit a noves paraules i aprenc significats que no coneixia i busco a fora tot el que voldria:

No esperis cap senyal enllà dels vidres.

La quietud dels arbres i aquest vol intermitent de la garsa no són presagis de cap fosca meravella.

Tot el que busques és dins de la cambra,
dins mateix del poema.

Primer llibre de Bloomsbury (novembre, 1982)

I m'entesto a fugir d'aquesta cambra perquè hi tinc por. Sé que tard o d'hora hi hauré de tornar i acceptar la imatge que de mi reflectirà el mirall, però ara vull fugir cap enfora i córrer sense mirar enrere i per un moment, per un temps, m'oblido del poema i del que diu i sobrevisc novembres:

Novembre adust, torna'ns la claredat del gest auster i la paraula justa. Intens i torbador va ser l'estiu, i ara prop de l'hivern, tornen de cop recels i defallences. Envigoreix i allarga'ns la tardor, fes-nos dignes de créixer en plenitud fins i tot quan ja l'ombra se'ns escurci abaltida pel pes de les anyades. Que el més pur de nosaltres resti sempre dins el vent, i es renovi en cada fulla.

Primer llibre de Bloomsbury (novembre, 1982)

I ara he decidit d'estudiar paraules i lletres i jugo a fer-ne barreges que ningú no ha fet, i descobreixo els clàssics i els moderns, i llegeixo mil vegades un poema de Carner sobre la pluja i sé que, *darrere uns vidres de finestra*, només et dibuixa una imatge, i que la noia del poema de Carles Riba, *arriba nua, més nua com més pensada*.

I aprenc que pensar en algú és pensar-lo i em deleixo per fer el salt al diccionari, posar-li el pronom al darrere, així com ho fan ells, els que en saben...

Reposes, Marta, i ara tanco els ulls per pensar-te, per veure't. Focs llunyans,

músiques i festes pel teu cos. Tot l'aldarull insòlit dels colors d'aquest estiu i el vent que esbulli flocs de cabells i n'escampa la claror.

Balma i torrent alhora, cridaré la certitud de tu, d'aquests instants que hem compartit, i escoltaré el ressò de cada mot al fons de mi mateix; balma i torrent, repetiré el teu nom i els llavis plens de tu proclamaran conjuntament presència i desig. Tribut de sorra i fulles, temps i joc apaivaguen la set del vianant.

Reposes, Marta, i jo reposo en tu, i et penso tendrament, i et veig, i et tinc

Estimada Marta (nombre 1977, febrer 1978)

I em pregunto per quina raó ha de venir la mort aquest novembre d'ara, i uns versos m'ajuden a entendre:

Vindrà la mort i tindrà els teus ulls aquesta mort que ens acompanya del matí fins al vespre, insomne, sorda, com una recança antiga o un vici absurd. Els teus ulls seran una paraula vana, un crit ofegat, un silenci. Així els veus cada matí quan sola cap a tu t'inclines en el mirall. Cara esperança, aquell dia sabrem també nosaltres que ets la vida i ets el no-res [...]

Cesare Pavese (Traducció de Joan Tarrida)

I és que la mort que acompanya tots els versos del poeta és la vida que els emplena i ell sap que no hi ha diferència i assumeix la mort perquè la viu des de la paraula:

Jugo a viure només, perquè tinc por de trencar aquest embruix amb qualsevol gest insòlit, amb qualsevol paraula que no s'adapti com una altra pell a la pell suavíssima del temps. La tarda és un adàgio. Ben sol al cor del goig, escolto la remota simfonia del mar a la petxina del teu record que sempre m'acompanya, i només jugo a viure per no perdre't.

Suite de Parlavà (novembre 1991)

Lentament la tarda de fora s'ennegreix, i els llibres encara són damunt la taula, escampats, vius i perdurables; hi són tots. A mitja tarda he tingut un en-surt, on és el *Llibre d'absències*? N'estava tan segura que el tenia, que l'havia llegit un munt de vegades, que el volia llegir ara, ara que les absències hi són de veritat. I de sobte, quan ja no hi comptava l'he trobat, i de dins del llibre, n'han sortit dues coses. Un retall de diari, amb una foto meva de fa sis anys, amb la Júlia als meus braços, acabada de néixer, i un poema escrit a mà, amb la meua lletra de fa temps. El poema, però, no és meu, el vaig aprendre mentre llegia la història de Pamela Andrews, una història de Joan Perucho i un poema del mateix autor que llegia la seva protagonista: *Ves-te'n -deia-. Però ja sento que des d'ara a la teua ombra m'estaré [...]*.

Per sort, la presència de la Júlia em reconforta d'aquest novembre tan absent...

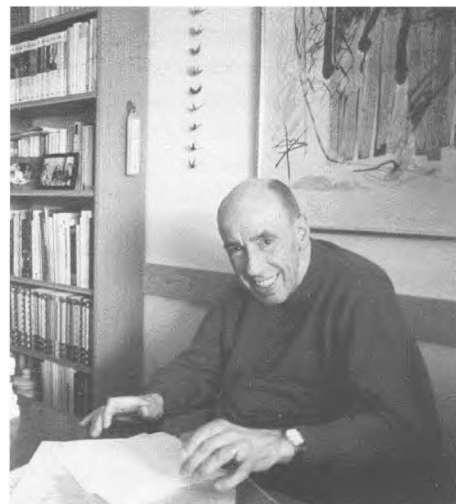
Calladament

Des d'aquesta aspra solitud et penso. Ja no hi seràs mai més quan treguin fulles els pollancs que miràvem en silenci des del portal de casa. Tantes coses se m'han perdut amb tu que em resta a penes l'espai de mi mateix per recordar-te.

Però la vida, poderosa, esclata fins i tot en un àmbit tan estret. Tu ja no hi ets i els pollancs han tret fulles, el verd proclama vida i esperança i jo visc, i és vivint que puc pensar-te i fer-te créixer amb mi fins que el silenci m'engoleixi com t'ha engolit per sempre.

Llibre d'absències (març de 1985)

ROSA NERAS i COMAS

Isa Ruiz exposa a Begur

L'artista badalonina Isabel Ruiz, establerta a Santa Cristina d'Aro, va exposar la seva obra a les Escoles Velles del 3 al 19 d'octubre.

Les seves creacions pictòriques destaquen per un gran treball en els contrastos dels colors, de la llum i de la composició. Les seves representacions

són expressionistes i especialment figuratives, encara que també experimenta amb el llenguatge abstracte.

Pel que fa a la temàtica, la pintora deixa oberta la porta a qualsevol tema que li interessi, tot i que els paisatges i els espais oberts dominen la seva obra.

La feina feta per Progat

Progat Begur va néixer fa tres anys amb l'objectiu de limitar la reproducció desmesurada i incontrolada dels gats del carrer.

Avui, gràcies a l'ajut de voluntaris que tenen simpatia pels gats i que es preocupen per les seves condicions de vida, continuem en aquesta línia, amb més de 300 gats esterilitzats i controlats sanitàriament. Progat Begur també es preocupa de buscar solucions als problemes o incomoditats que el gat de carrer ocasiona al veïnat –dels quals no sempre n'és responsable– o l'origen (brutícia, trencadissa de bosses d'escombraries...). Bé que no sempre és possible resoldre'ls, tenim la voluntat de fer-ho, i en aquest sentit cal esmentar la instal·lació a diferents llocs de la vila de diverses menjadores que anomenem Punts Progat Begur.

Per a què serveixen els Punts Progat Begur?

En primer lloc perquè la gent pugui deixar menjar als gats de forma controlada i higiènica. Aquests punts es netegen periòdicament.

En segon lloc, des d'aquests punts es pot controlar l'existència de gats no esterilitzats o malalts i actuar en conseqüència. Els gats esterilitzats es coneixen per un tall que tenen a l'orella, que es fa mitjançant intervenció quirúrgica, un cop adormits.

El disseny i la funcionalitat d'aquests punts ha estat objecte de felicitació per part de Medi Ambient de la Generalitat i d'altres associacions de Catalunya.

Actualment hi ha a Begur menys gats pels carrers, molts ja no són salvatges i podrien ser adoptats, per la qual cosa fem una crida a les persones interessades en una adopció. El gat de companyia és un animal que no comporta grans despeses i al qual no cal dedicar molt temps, i sovint és recomanada la seva companyia en teràpies per a gent gran.

És important que els habitants de Begur ens avisin de l'existència de

colònies no controlades per tal d'actuar amb el programa d'esterilització.

Volem recordar que Progat Begur és una associació sense ànim de lucre que ja compta amb el suport de l'Ajuntament i la Generalitat, però que qualsevol ajut serà benvingut i ens és necessari.

Els nostres telèfons: 676 453 992 - 972 624 335

El número de compte corrent: la Caixa: 2100 0786 71 0200088520

Bon Nadal!

Els rellotges de sol

L'home, al llarg dels segles i buscant sempre coses noves, va ensopar una inquietud que el va portar a cometre un dels disbarats més grans: l'home va inventar el Temps. Des de llavors en som esclaus, i per venjar-nos de la seva esclavitud només disposem d'un minso consol: el d'haver inventat el rellotge de polsera. Després de molts intents i moltes comprovacions, l'home va aconseguir dos invents relacionats amb el temps: el rellotge de sol i el calendari.

Hi ha diverses hipòtesis sobre l'origen del rellotge de sol, però és probable que l'home, a partir de l'observació quotidiana, descobrís la relació entre les ombres projectades pel sol i el temps transcorregut. Al llarg de la història, moltes cultures i pobles han observat aquests fenòmens i han aportat diferents dades. Des dels egipcis al Renaixement, passant pels romans i els grecs, cada civilització ha anat aprofundint en els coneixements astronòmics

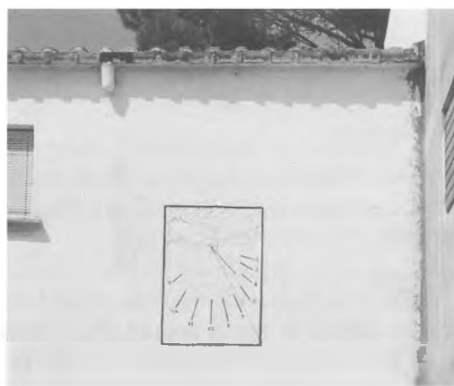
i perfeccionant el mesurament del temps.

Els rellotges de sol es poden dividir en tres grups: equatorials, horitzontals i verticals.

Els antics cristians, per exemple, pregaven a hores fixes segons el sistema d'hores canòniques. Aquestes es

dividien en vuit parts: matines, laudes, prima, tèrcia, sexta, nona, vespres i completes. Encara avui, la gent de mar anomena "prima" l'albada, i del son que fem després de dinar en diem "sesta", així com a la mainada li diem que va a fer "nones" quan van a dormir.

Hi ha una anècdota curiosa sobre l'evolució dels rellotges. Quan van sorgir els primers rellotges mecànics, en no ser gaire precisos, s'havien de consultar i posar a l'hora diàriament tot contrastant-los amb un rellotge de sol. Però van arribar un moment que la tècnica va millorar molt i els rellotges mecànics funcionaven amb força fiabilitat. Així doncs, i davant la insistència del client per constatar el bon funcionament del rellotge, el professional solia contestar: "El teu rellotge funciona bé, el que no funciona correctament és el sol".

Rellotge de sol en una casa del carrer de Sant Josep de Begur.

He tornat a Son Ric

He tornat a Son Ric. He tornat a pujar al cim de la Costa Brava, al millor mirador que tenim al poble i a molts quilòmetres a la rodona. I ho he fet com a resultat de l'acte d'homenatge a Lluís Pericot que vam fer a mitjan agost a la biblioteca Salvador Raurich, i del qual ja vam parlar en el darrer número d'*Es Pedris Llarg*.

He tornat a Son Ric. I ho he fet després de rellegir moltes vegades una de les estrofes de l'*Oda a Bagur* que el mateix Lluís Pericot va escriure l'any 1936. Us la reproduïxo a continuació per tal que copseu la forma poètica de descriure una meravella com el puig de Son Ric.

Més si al Puig de Son Ric us enfiléssiu tenint al davant vostre el vell Montgrí i el seu castell daurat, el contempléssiu per la llum que del mar li ve al matí Fornells veuríeu als vostres peus mateix

cent pobles i muntanyes per guaitar que del Montseny al Canigó es segueix d'un cop tot l'Empordà

He tornat a Son Ric. I no he pogut gaudir d'un sol cop d'ull de totes les meravelles que la poesia ens indica; una porta tancada, un cartell de prohibició, una plataforma d'impossible accés m'han impedit arribar al cim de la muntanya més alta de les nostres contrades. La presència d'un radiofar per guiar els avions ha fet que l'indret estigui tancat i barrat des de fa

Foto: Fargnoli. AIAB.

Una idíllica imatge de Begur dels anys vint presa des de Son Ric.

molts anys, des que, crec recordar que a mitjan anys setanta, les institucions local i estatal van acordar aquesta cessió i van autoritzar i dur a terme l'escapçament del puig, l'aplanament del cim i el seu tancament al públic. No hi ha res a objectar a la instal·lació, sens dubte útil i necessària i per a la qual calen òbviament mesures de seguretat. Però l'accés de persones a la plataforma no em sembla que pugui comprometre res de tot això.

Vull tornar a Son Ric i, del seu incomparable mirador estant, abastar amb una única mirada quasi tota la Costa Brava, des del cap de Creus fins a Sant Feliu de Guíxols, amb el cap Norfeu, Roses, les Medes i l'Estartit, la gola del Ter, Aiguablava i les retallades costes que van fins a Sant Telm; i pel nord albirar el nostre mític i gegantí Canigó, el rodó perfil del Paní al costat de les dents de serra de Sant Salvador, el suau i harmoniós "bisbe" del Montgrí, la Roca Maura i la Torre

Moratxa, tan diferents i tan juntes sobre l'Estartit, la punxa de la Mare de Déu del Mont, la dent esmolada del Far, el blanc de l'ermita dels Àngels i el feréstec i llunyà Montseny.

Per tot això goso demanar al nostre Ajuntament que faci les gestions necessàries davant l'administració estatal, de la qual depèn la instal·lació de Son Ric, per tal que la plataforma del cim pugui ser d'accés lliure a tothom que vulgui gaudir de la millor vista de la Costa Brava. Caldria, sens dubte, negociar, fins i tot pressionar, i donar garanties de seguretat i de conservació dels aparells que hi ha i que compleixen una funció molt important, però estic segur que amb bona voluntat tot es podrà harmonitzar. I un cop aconseguit, hem de fer que tothom, begurencs i forasters, conegui "El mirador de l'Empordà", i que la senyalització sigui bona i clara per arribar-hi per uns camins que, sortosament, ja tenim oberts i asfaltats. Caldria posar-hi també un esquema indicatiu del que s'hi veu, igual que ja tenim al castell i a Sant Ramon i, per què no, l'estrofa que hem reproduït més amunt dels versos de Lluís Pericot.

Tant de bo que per Sant Pere del 2004 puguem celebrar i agrair al nostre Ajuntament la inauguració del mirador i puguem dir tots que hem tornat a Son Ric, al millor Son Ric possible, al nostre estimat i incomparable Son Ric.

JOSEP M. FULLOLA i PERICOT

Es presenta el número de Revista del Baix Empordà dedicat a Carmen Amaya

El passat 20 de setembre es va presentar a la sala d'actes de l'Ajuntament de Begur el tercer número de la *Revista del Baix Empordà*, dedicat a la figura de Carmen Amaya.

Lluís Molinas, director de la revista, juntament amb l'alcalde de Begur, Carles Arnau, i el regidor de Cultura, Joan Loureiro, foren els encarregats de presentar l'acte.

Lluís Molinas va recordar la figura de Carmen Amaya a partir de les entre-

vistes que li havia fet i va destacar els èxits i el reconeixement que l'artista havia tingut als Estats Units. També es va passar un documental realitzat per la periodista americana Jocelyn Adjani, que aprofundeix en la trajectòria de la *bailaora*.

Finalment, es va remarcar la importància que Carmen Amaya té per a Begur i l'homenatge que el poble li ha retut tot dedicant-li un monument a la nova plaça Forgas.

Foto: Carreras.

Maracaibo (Diana)

Quan en Xicu, la Quimeta i l'Enric van arrendar El Farolillo molta gent es va posar rabiosa. Jo, particularment, vaig emmalaltir de fúria. Vaig jurar, amb un altre grapat de valents, que mai més tornàriem a aquell lloc mentre tot no tornés a ser com abans.

Ho vaig complir un estiu. A l'octubre vaig tornar-hi a entrar per alguna causa llunyana (tabac, llaunes..., no ho sé); vaig entrar-hi distant i dolgut, per anar-me'n ràpidament; però l'atzar, aquest element inevitable i que tan poc tenim en compte, hi havia ficat l'urpa (acariadora aquest cop) de conservar Maracaibo (Diana) en El Farolillo. Veure-la i recuperar El Farolillo va ser quasi tot una mateixa cosa.

Em va somriure sense demanar cap explicació, em va somriure sense dir i dient-ho tot, em va somriure perquè ella és així. I canya a canya, somriure a somriure, ha recuperat, està conservant, l'esperit i l'essència d'un bar que no ha nascut per morir, que va molt més lluny de ser una institució.

A la Maracaibo se l'ha de veure en marxa: ho fa tot sense gesticulacions, sempre tens la copa plena amb un somriure, sempre sap el teu problema particular, sempre saps que en El Farolillo i amb ella mai no estaràs sol.

Maracaibo és marroquina i mai he

vist ni sabut d'un cas en què la integració no només es queda curta sinó que mitjançant la seva influència uneix persones, posicions que, per eterns motius, són quasi antagoniques.

Jo l'anomeno o batejo Maracaibo

perquè m'inspira un exotisme de vacances llunyanes i tranquil·litzadores, pel floc entremaliat que li cau a vegades sobre el front, i també perquè sí.

Quan Déu (o la Verge) vulguin que El Farolillo torni a en Xicu, la Quimeta i l'Enric, aquests es trobaran la clientela de sempre per obra i gràcia de Maracaibo i també (tot cal dir-ho) pels encants de la Sònia, la Silvana i l'irrepetible Raül.

Aquesta mà esquerra, aquest saber fer de Maracaibo per aconseguir que tots els de Begur ens trobem a El Farolillo com a casa nostra (o millor), no és perquè a ella li hagi anat tot bé en aquesta vida: res d'això. Simplement ella vol que sigui així i així ho fa. Aprenuem, bevem i amb l'afecte real de Maracaibo seguim el tic-tac del rellotge de Begur que, a aquestes alçades, tots sabem que no té res a veure amb la resta del món.

En aquestes, però, oblidava afegir que Maracaibo és guapa, molt guapa.

JORDI VALLVÉ

Apologia del tabac

Quan llegiu aquestes línies crec que ja serem a desembre i potser ja llavors (ara és setembre) ens hàgim acostumat, indefensos, a la campanya antitabac que, per si sola, ha coronat els més alts cims del mal gust, de la impertinència i quasi de la carrincloneria. ¿A qui se li acut convertir un paquet de tabac en una esquela funerària? ¿Amb permís de qui, aquestes amenaces (ja no són advertències) a una salut que és només nostra i que pretenen assassinar a disgustos unes autoritats sanitàries de les quals desconec fins i tot els seus components i que ni jo ni ningú hem donat mai per infal·libles?

Els tres casos que jo he conegut de càncer de pulmó eren no-fumadors, així com també he conegut molts i molts avis nonagenaris que fumen des de sempre, començant pels meus. I jo mateix fumo des de fa 40 anys i els únics òrgans que encara em responen perfectament són el cor i els pulmons.

Recordareu molts de vosaltres que fa tot just 25 anys l'oli d'oliva era prohibit per verinosos. Ara, forma part de la dieta mediterrània, la més sana de l'univers, segons sembla. Amb aquestes modes sobre el pecat de fumar no m'estranyaria gens que, atès que a ningú li agrada portar un recordatori fúnebre a la butxaca, es trobés expectant un negoci formidable de portacigarrets de luxe, gravats i treballats amb imatges d'ocellets i idíl·lics paisatges suggerint sans estats respiratoris. Temps al temps.

Pel que fa als riscos per a la nostra salut, jo encara no he vist cap advertència, per exemple, del joc aquest dels cops de pilota on cada dos per tres s'enfonsen grades o tribunes i on, a la sortida, grups d'incondicionals amb el cor inflat d'ànima esportiva destrossen tot el que troben al seu pas per haver guanyat molts o pocs gols –crec que això és el de menys– i que si al seu pas troben un immigrant, aquest acaba

afogat en una font, sèquia o llac després d'haver-li donat –això sí– una bona pallissa. No crec jo –deia– que el camp on es desenvolupen aquestes meravelles tingui forma ni de taüt ni de panteó.

Pel que fa als horrors respiratoris, que tot conductor vesteixi de dol i amb barret de copa alta negra –aquests gasos sí que són verinosos– i que el 75% de les fàbriques anunciïn el començament de la seva jornada laboral amb uns compassos de la marxa fúnebre. Així tots estarem advertits.

Atès que conec molts pocs metges que no fumin (i en conec molts) només m'agradaria recomanar a qui conforma aquest desdibuixat grup d'autoritats sanitàries que s'asseguin tranquil·lament en una terrassa de Begur i que, amb un bon *cubata*, intentin fumar-se un bon puro. Que són quatre dies, collons!

JORDI VALLVÉ

Democràcia

Els orígens. Democràcia vol dir "govern del poble". El comandament del país el duen ciutadans del poble i no pas reis ni nobles, ni militars ni jerarquies religioses. Fou a l'antiga Grècia on va néixer la democràcia. La nostra cultura occidental també va néixer tota ella a Grècia i la democràcia n'és un ingredient essencial. Malgrat haver estat oblidada molts de segles (reis absoluts, comtes-rei, teocràcies, dictadures, etc.) la democràcia ha rebrotat amb força a l'era moderna i actualment és el règim polític establert als països desenvolupats i civilitzats. En el nostre país també, afortunadament, i tots sabem el que ens ha costat.

Les circumscripcions. Per tant, hem de començar per assenyalar els llocs o territoris d'on han de sorgir aquests ciutadans que han de governar. D'aquestes divisions territorials, se'n diuen circumscripcions electorals i depenen de la mena de consulta popular que s'hagi de fer. Les circumscripcions pel cas d'eleccions al Parlament Europeu són els estats de la Unió Europea; per les Legislatives del Congrés dels Diputats, així com per les eleccions al Parlament de Catalunya (i també en el cas de referèndums), les circumscripcions són les províncies, i finalment, per les eleccions municipals, les circumscripcions són els corresponents termes municipals.

El nombre d'escons o ciutadans que han de ser elegits. Primer de tot s'estableix el nombre d'escons total del país. Per les eleccions al Parlament de Catalunya aquest nombre és de 135 diputats. Però, ¿com repartirem aquests 135 escons entre les quatre circumscripcions catalanes (Girona, Barcelona, Tarragona i Lleida)? Un repartiment proporcional al nombre de votants de cada província és la idea que se'ns acut de seguida. Però, pensant-hi bé, veiem que no és pas una bona idea. No hi deu pas haver cap país amb la població repartida uniformement. Sempre hi ha acumulacions de població en algunes circumscripcions. En el cas de Catalunya, és evident l'acumulació de gent a la província de Barcelona. És clar que podríem dir: i què?, que no és gent com l'altra, la de Barcelona? Si n'hi ha més, els ha de correspondre més escons. La bona lògica política diu que no. Perquè la circumscripció de Barcelona "xuclaria" escons a les altres províncies i el resultat fora que els interessos dels barcelonins tindrien més defensors al Parlament que els interessos dels gironins, lleidatans i tarragonins. Això no fora inconvenient si no fos que els interessos dels barcelonins són **diferents** dels interessos de la resta. Dit d'una altra manera, els problemes de les terres de l'Ebre, els dels pobles de muntanya, els turístics de la Costa Brava,

etc., a penes tindrien representació al Parlament, mentre que els dels barcelonins en tindrien molta més. L'assignació d'escons a cada província s'ha fet amb criteris polítics que desconec. Suposo que deuen ser explicats en el text de la Llei Electoral o a l'exposició de motius. Els 135 escons es reparteixen, per llei, així: 85 per Barcelona, 17 per Girona, 15 per Lleida i 18 per Tarragona. Si els 135 escons s'haguessin repartit proporcionalment al cens electoral, n'haurien sortit els següents: Barcelona, 103; Girona, 12; Lleida, 8 i Tarragona, 12. O dit d'una altra manera: 18 més per Barcelona, 5 menys per Girona, 7 menys per Lleida i 6 menys per Tarragona. És evident que la llei electoral ha tingut en compte les peculiaritats de les províncies menys habitades. Això, però, pot donar un resultat sorprenent, però ben legal, com el de les eleccions del 1999, en què el PSC va obtenir més vots que CiU però les eleccions les va guanyar CiU. A tot Catalunya el PSC va obtenir 1.177.777 vots i CiU en va obtenir 1.172.721, però en canvi el PSC va obtenir 52 escons i CiU en va obtenir 56, amb la qual cosa va guanyar les eleccions.

Repartiment d'escons a cada circumscripció. Però la complicació encara no s'ha acabat, perquè ¿com es reparteixen els escons de cada circumscripció entre els diferents partits que hi han obtingut vots? Un altre trencacolls matemàtic, perquè un repartiment proporcional als vots obtinguts donaria resultats fraccionaris i, a banda que no es pot fraccionar un diputat, ningú estaria d'acord amb menystenir les seves fraccions, ja que no serien iguals per a tots. Hi ha fórmules per amortir l'efecte de negligir les restes fraccionàries. Nosaltres fem servir la llei d'Hondt, però n'hi ha d'altres. La llei d'Hondt consisteix a dividir els vots obtinguts per la sèrie 1, 2, 3, 4, 5... i escollir els quocients més alts, tal com es fa a continuació en l'exemple d'una circumscripció imaginària en la qual s'han de repartir 17 escons entre quatre partits també imaginaris:

Divisions de la llei d'Hondt

Partits	Vots	:1	:2	:3	:4	:5	:6	7
A	136.615	136.615	68.307	45.538	34.153	27.323	22.769	19.516
B	82.062	82.062	41.031	27.354	20.515	16.412	13.677	
C	36.053	36.053	18.026	12.017	9.013			
D	16.931	16.931	8.465					

Tal com surt a l'anterior taula, els 17 quocients més alts són:

A	136.615	A	22.769	Per tant, els escons són per
B	82.062	B	20.515	
A	68.307	A	19.516	A 8 escons
A	45.538	C	18.026	B 6 "
B	41.031	A	17.076	C 2 "

C	36.053	D	16.931	D	1 escorns
A	34.153	B	16.412		17 escons
B	27.354	B	13.677		
A	27.323				

Les eleccions. Ja veiem, doncs, que la democràcia no és allò de "bufar i fer ampolles", si bé en el camp teòric està ben estructurada. Però encara hi ha més trencacolls, que no tenen solució perquè no són matemàtics. I és que, ¿a la pràctica, fem les coses com cal? Quan anem a votar, hem fet abans una reflexió prou assenyada? No ens deixem pas arrossegar per simpaties personals? Hem fet un repàs de tot el que ens interessa a cada un de nosaltres i al nostre país? Estem segurs que no ens hem deixat enlluernar per promeses? Tinguem seny. Recordem i reflexionem seriosament sobre fets i situacions històrics, ensarronades, facècies en països veïns, i tinguem una visió adient del futur però només d'aquell futur que és possible. Després, escoltem els candidats. Separem el gra de la palla i quedem-nos solament amb allò que és bo per a nosaltres i raonablement possible. La resta, solament pot servir per classificar els candidats dins de l'escala de la demagògia.

Sobretot, tinguem sempre present que els que sortiran elegits remenaran les cireres. La Llei de Pressupostos, tant la de la Generalitat com la de l'Estat, serà discutida i aprovada pels diputats elegits i, sobretot, serà aplicada pels guanyadors de les eleccions. I aquesta llei fa referència als nostres diners, als que paguem entre tots. Tracta del que hem de pagar i de com i en què es gastaran. Però el que veiem els ciutadans només són baralles entre el partit del govern i els de l'oposició per "esmenar la totalitat" i fer quedar malament els que han guanyat les eleccions. Quasi mai veiem discussions sobre com i en què es gastaran els cabals públics, però sovint ens assabentem de despeses sorprenents i a vegades descomunals. La Llei de Pressupostos és la més important de totes, però també n'hi ha d'altres.

Hi ha coses que no funcionen. Seria llarg d'esmentar-les. Solament en direm una: l'administració de Justícia, mancada de recursos i sense l'atenció que es mereix. És evident que moltes coses irien pitjor del que van si no fos per l'acció dels polítics. Però en trobaríem moltes d'altres que, amb els vint-i-cinc anys que fa que tenim la nostra democràcia, no té perdó de Déu que encara no funcionin com cal.

Reflexionem seriosament abans de votar. Siguem ciutadans responsables i votem sempre, però amb el seny català que ens és propi.

JOAQUIM VALENTI i FIOU

XVIII Concurs d'Arts Plàstiques de Begur

Mirar, dialogar i jutjar. Donar un veredict. Dictaminar el gust col·lectiu a través d'individualitats, com si fos la descoberta de la veritat, una veritat d'un moment i d'un lloc i que també es quantifica i es qualifica en diners. Això és el primer, i això el segon i aquest el tercer premi. Carai! *Grosso modo* és el que un grup de persones educades –ben educades!– en l'art del *voyeurisme* artístic i, molts d'ells, en la pràctica creativa, els pertoca fer quan s'organitza un concurs i els designen com a jurat. La veritat és que és la tasca menys bonica, perquè no s'és un espectador lliure –que també– ni un pintor o escultor entusiasmada per la seva obra que és, com no pot ser menys, la millor. Ni el regidor o el tècnic que organitzen l'esdeveniment amb el neguit d'haver fet les coses bé. Aquest grupet d'ànimes, amb gent a voltes més sensible –emotivament i intel·lectualment– i altres cops no, és l'encarregada de jugar als escacs dels veredictes, a fer que el gust racional, cultivat i *autèntic-artístic* s'imposi, intentant fer equilibris per deixar tothom content, que és una tasca impossible, i si fos possible seria enganyosa, epidèmica, irreal, i sinó escoltem la sapiència popular: tants caps, tants barrets. Però dins aquest garbell de veritats, hi ha un denominador comú, un universal que és comú a tot el que és cultura o art en majúscules. I això és el que intentem cercar, no sempre amb l'encert desitjat. En la present edició, per exemple, els dubtes van ser clars, els premis haurien estat cinc o sis i ho vàrem haver de deixar en tres.

Així doncs, vàrem voler que dues pintores, ahora ceramistes, obtinguessin premi, dues dones que han lluitat i lluiten per l'art i que tenen un univers molt particular. Dolors Bosch s'apropa a la desbordant imaginació de la infància, del rebombori iconogràfic i dels materials de terra, mentre que Úrsula Tanner s'equipara a la mística dels materials, al silenci dels degoteigs, a la sensualitat. Dues pintores-ceramistes que saben de la importància de les dues modalitats de la plàstica, dos camps rics i que quan s'interaccionen produeixen molt bons resultats. L'altre premi va ser per al món de les tres dimensions, de la volumetria, de les formes que es poden observar, mirar i veure en 360 graus. Un món que deriva

del dibuix, que ha de lluitar no contra una tela o una fusta sinó contra el buit de l'espai i contra el ple del material. Així ho ha fet Jordi Gich, que amb una escultura quasi angelical –un àngel caigut sembla, potser!– ha destruït una figura que els ulls imaginatius de l'espectador acaben per construir.

En definitiva, un concurs, el de Begur, com altres certàmens d'aquesta mateixa sintonia, que ens fa pensar,

que ajuda a potenciar l'art i que sempre ens omple d'interrogants.

RICARD PLANAS
Director de Bon Art

El jurat de la present edició estava format per:

Quim Domene, Jaume Fàbrega, Vicenç Huedo, Jordi Gispert, Bep Marquès i Ricard Planas

SONET NADALENC

Venturós qui guarneix en son cor
–molsa i grèvol– la pau d'un pessebre
i esbatana la humida palpebra
cor endins a la llum que no mor.

Qui s'agença un Nadal per conhort
amb l'encís delicat de l'orfebre,
un Nadal que esvaint la tenebra
fa més pura l'estrella que és nord.

Venturós qui gronxola l'Infant
i oblidant-se del món un instant,
i, de viure, a la Vida s'atansa.

Venturós qui amb el misteri reviu
cada jorn amb plaer renadiu
en un íntim esclat retrobant-se.

Miquel Martí i Pol

En memòria i record del gran poeta desaparegut recentment.

**En nom de l'Ajuntament
de Begur us desitgem
un bon Nadal i
un excel·lent any 2004!**

